

DIRVA

Nr. 140

GRUODIS - DECEMBER 9, 1963

Cleveland, Ohio

Johnsonso užsienio politika

PREZIDENTO VIZITAS PAS LAIKRAŠTININKĄ LIPPMANNĄ. - JO NUOMONĖ APIE DIDŽIAUSĮ BUVUSIO PREZIDENTO ATSIEKIMĄ: SOVIETAI ĮSITIKINĘ, KAD GALI SAUGIAI JAUSTIS KAPITALISTINIAME APSUPIME. - NAUJA PROGA VALSTYBĖS SEKRETORIUI D. RUSK ĮRODYTI SAVO SUGEBĖJIMUS.

Vienas iš pirmųjų naujojo prezidento Lyndon B. Johnson žingsnių buvo vizitas... "kolumnistų dekanui" senajam Walter Lippmannui. Retai kada atsitinka, kad valstybės galva apsilankytų pas žurnalistą. Tiesa, ir J.F. Kennedy kai kada teiravosi Lippmanno nuomonės ir sakoma, kad jo pasiūlymas sovietams kartu keliauti į mėnulį buvo Lippmanno inspijuotas. Tačiau JFK niekada nepasirodė pas Lippmanną. Johnsonas, kuris yra "liaudiškesnis" ir mažiau skaitosi su protokolu, pats paviešėjo 45 minutes pas žinomą JAV politikos komentatorių, su kurio žodžiais ir nuomonėmis daugiau skaitomasi užsienyje negu namie.

Už tad buvo įdomu laukti Lippmanno reakcijos į tokį jo pagerbimą. Pagarba už pagarbą. Lippmannas dabar teigia, kad girdi, paskutinė savaitė mus pamokiusi koks teisus buvęs JFK, pasirinkęs savo viceprezidentu Lyndon Johnsoną. Jo pasirinkimas buvęs ne tik gudriausias politi-

Vytautas Meškauskas

nis žygis; tai buvęs pramatymo ir išminties triumfas. Be Johnsono JFK nebūtų laimėjęs... Tačiau po to kolumnistas įspėja, kad geri

JAV prezidentas Lyndon B. Johnson.

norai pasaulio nevaldo. Tai žinojęs ir Kennedy. Geri norai turi susiremti su istorijos raida, kuri yra neįjautri ir nejausminga.

Už tat būtų klaidinga žiūrėti į Kennedy politiką kaip į architektų planą, pagal kurį buvo pradėta statyti, bet nebaigta, Kennedy greičiausiai būtų buvęs perrinktas, tačiau norint suprasti su kokiomis problemomis susiduria Johnsonas, reikia konstatuoti, kad didžios viltys ir didieji New Frontier pažadai liko neišpildyti. Kennedy negalėjęs priversti savo tautiečių peržengti tą New Frontier, o užsienio politikoje jis patyręs, kad JAV pres-tižas, palyginti su 1940 ar 1950 metais, yra smukęs.

Vieną dalyką JFK padaręs puikiai ir tai keičia įvykių raidą, mano Lippmannas. Tai esąs Sovietų Sąjungos įtikinimas, kad ji turi prisitaikyti ir kad ji gali patogiai ir garbingai gyventi pasaulyje, kuriame jėgos persvara yra mūsų pusėje (it can comfortably and honorably live within a balance of power which is decidedly in our favor).

Tačiau kituose reikaluose JFK nepalikęs nieko, kuo galėtų Johnsonas pasinaudoti. NATO, Lotynų Amerikos, status quo Azijoje reikalauja įvykių perversinio ir naujos politikos. O patyrimas mokas, kad JAV jau nebėra tokia galybė, kokia ji buvo po kario epochoje.

Tą patį tur būt Lippmannas dėstė ir prezidentui. Tai mažai paguoda. Tai tik rodo, kad prezidentų Roosevelto, Trumano, Eisenhowerio ir pagaliau Kennedy politiką buvo naudingesnė sovietams negu amerikiečiams. Stalinas niekada nesvajavo, kad jis galės "comfortably and honorably" gyventi "kapitalistiniame" apsupime!

Nuo kuo pradės Johnsonas? Vadaus politikos srityje, šalia pažado toliau tęsti JFK politiką, Johnsonas pažadėjo kitų metų (nuo liepos 1 d.) biudžetą siekti didžiausio taupumo. Skelbiama, kad jis įsakęs sumažinti biudžetą 3 milijonais dolerių. Mat, Johnsonas labai gerai žino kongreso nuotakas, jis gali tikėtis tik tada praversti mokesčių sumažinimą, jei kartu bus dedamos pastangos ir sumažinti valstybės išlaidas. Tuo tarpu JFK administracija į deficitą valstybės biudžetą žiūrėjo pro pirštus. Iš kitos pusės 3 milijonų dolerių suma nieko nesako, nes nežinia kokio dydžio bus tas biudžetas. (Spėjama, kad 118 milijonų dolerių).

Užsienio politikos srityje Johnsonui iki šiol buvo būdingi daugiau Texasui tinkantys pokštai, kaip pvz.

Padavimų apsuptas Džiugo kalnas Lietuvoje žiemą.

ATSIMINKIME, KADA BALFO TEIKIAMOJI PAŠALPA MUS PRADŽIUGINDAVO...

Dr. Br. Nemicko žodis į New Yorko lietuvių

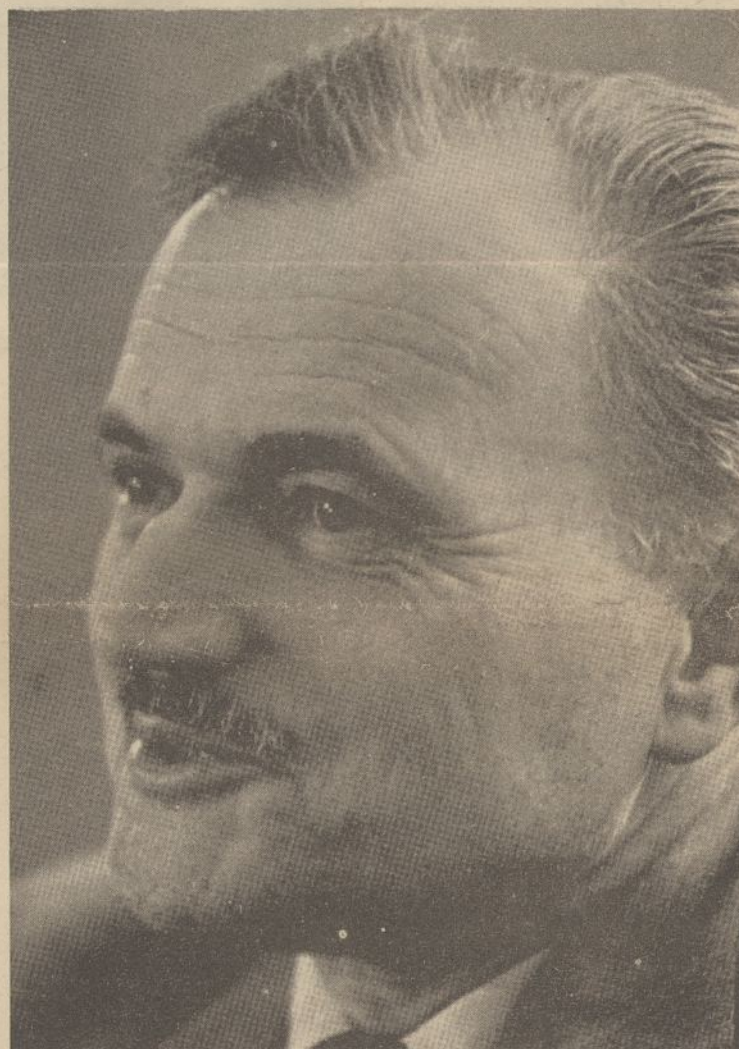
Balfas jau du dešimtmečiai vykdo didį šalpos darbą, ryždamasis padėti vargstančiam ir skurstančiam lietuviui visuose pasaulio kampuose.

Gerai žinome, kad Balfas gali atlikti šią savo pareigą tik visų mūsų nuoširdžiai remiamas, t.y. tik turėdamas pakankamai šalpai vykdyti reikalingų priemonių, pirmoje eilėje lėšų ir gėrybių.

Atsiminkime, kad kai mes, rusiškojo komunistų imperializmo išbėgę iš tėvynės, dar gyvenome Vakarų Europoje, kaip tada Balfas teikiamoji pašalpa mus pradžiugindavo, praskaidrindavo mūsų vargano gyvenimo dienas, sušvelnindavo mūsų skurdą.

Mes, čia įsikūrę, kartais užmirštame, kad daug mūsų brolių ir šiandieną yra daug didesniame skurde ir varge negu kad mes buvome maždaug prieš 15 metų. Daug pasenusių ir sveikata praradusių mūsų brolių tebekenčia tremtinio dalią tolimosiose Sovietų Rusijos Azijos teritorijose: laukia mūsų paramos beveik visi okupuotos Lietuvos lietuviai -- iš Sibiro grįžusieji besveikiečiai ir kiti vargo ir skurdo prisilėgti mūsų žmonės. Ne-

Pakistano kupranugarių varovo pakvietimas į Ameriką, spalvotų pieštukų dalinimas Amsterdamo gatvėse. Yra pažiūra, kad tos politikos formulavime dabar turės didesnę žodį Valstybės Sekretorius Dean Rusk, kuris buvo apstatytas tokiais diplomatais - mėgėjais, kaip Adlai Stevensonas, Harrimanas, "Soapy" Williams. Ruskui buvo prikišama, kad jis neturįs naujų idėjų, į tai Valtybės Sekretorius atsikirtęs: "Idėjos nėra politika, o be to visų idėjų mirtinumas dar kūdikystėje yra labai didelis". Negali sakyti, kad čia nebūtų daug tiesos. Jei Rusk iš tikro gaus daugiau galios, JAV užsienio politika gali tik laimėti.

Dr. BRONIUS NEMICKAS, LNT pirmininkas, kvietė New Yorko lietuvių neužmiršti varge esančių tautiečių ir nors mažą auką prisidėti prie Balfos vairo.

didelę jų dalis turi Vakarų Pasaulyje giminių ar pažįstamų, juos šelpiančių, o visų kitų skurstančių akys yra nukreiptos į Balfą.

Komunistų persekiojami Lenkijon persikėlę lietuviai ir Lenkijos administruojamose Lietuvos žemėse esą mūsų žmonės taip pat yra reikalingi Balfos paramos.

Ir Europoje, ypač Vokietijoje, likę mūsų ligonys, pagaliau ir Pietų Amerikoje skurdžiose gyvenimo sąlygose esą lietuviai laukia iš mūsų paramos.

Visų čia išvardintų ir neišvardintų kategorijų lietuvių akys yra nukreiptos į Balfą. Ir visus juos gali pasiekti Balfos parama vienu ar kitu būdu, ta ar kita forma -- vaistais, maistu, drabužiais ar kuo kitu.

Kad Balfas galėtų sėkmingai vykdyti šį didįjį savo uždavinį, kiekvienas mūsų turime padėti, kas kuo galime. Tik visų mūsų sutelktinės pastangos galės praskaidrinti kenčiančio ir vargstančio lietuvių gyvenimą.

Kaip visada, taip ir šiomet Balfas pradėjo lėšų telkimo vėjų. Kreipėsi ar dar kreipsis, prašydamas pinigines aukas skurstančių lietuvių šalpai. Jautriai atsiliepiame į šį Balfos šauksmą -- veikiai jam išsiųskime savo auką, neatidėliodami šios pareigos rytojau dienai. Žinokime, kad Balfas negali turėti visų mūsų adresų. Todėl siųskime jam savo auką, nelaukdami iš jo individualinių paraginių.

Be to, Balfas gali šalpai panaudoti ir dėvėtus drabužius bei autuvaž. Todėl prašo New Yorko ir apylinkės lietuvių, kurie savo susisiekimo priemonėmis gali juos nugabenti į Balfą įstaigą, aukoti dėvėtų drabužių ir autuvo. Tamstų piniginė ar daiktinė auką padidins Balfos šalpos išteklius ir padės skurstančiam lietuviui.

Pinigus siųskite ir daiktus pristatykite tokiu adresu:

United Lithuanian Relief Fund

of America, 105 Grand Street,

Brooklyn, N. Y. 11211

LIETUVIŲ KALBA DĖSTOMA YALE UNIVERSITETE

Aleksio Rannito pastangomis Yale universitetas pirmą kartą savo istorijoje pradėjo dėstyti lietuvių kalbą. Lietuvių kalbos dėstytoju paskirtas indoeuropėjų kalbų profesorius Warren C. Cowgill. Ateity yra numatomas lietuvių literatūros istorijos kursas.

* NAUJŲ KELIŲ IEŠKOJIMAS LIETUVOS LAISVINIMO DARBE -- tai tema, kuria ruošiamos vietos diskusijos Los Angeles mieste. Jas organizuoja Rezoliucijos Remti Komiteto vadovybė, ir jos įvyks gruodžio mėn. 14 d., šeštadienį, 7 val. vakare LB Centro salėje, 4415 Santa Monica Blvd., Los Angeles. Įvadą diskusijoms padarys: J. Andrius, dr. Z. Brinkis, J. Kojelis ir A. Latvėnas. Diskusijas moderuos S. Paltus.

ORGANIZUOJA PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESĄ

PLB Valdyba turėjo savo 5-įjį posėdį 1963 gruodžio 1 Clevelande. Posėdžio klausimais raštu pasisakė PLB Kultūros Tarybos pirm. dr. Jonas Puzinas, akivaizdiniai dalyvavo visi kiti Valdybos nariai ir JAV LB Tarybos narys bei JAV LB CV vicepirm. Valdas Adamkavičius.

Pasiinformuota apie PLB pirmininko Juozo Bachuno lankymąsi New York'e lapkričio 23-24 ir dalyvavimą VLIKo suvažiavime.

PLB Valdyba, susipažinusi su VLIKo konsolidaciją liečiančia medžiaga (dr. J. Puzino ir dr. A. Nasvyčio raštu pateiktais pranešimais, VLIKo pirm. dr. A. Trimako lapkričio 12 raštu ir PLB pirm. J. Bachuno žodine informacija iš jo lankymosi New York'e VLIKo sesijos metu) ir šį klausimą apsvaarsčiusi, sutarė savo nuomonę.

PLB vicepirm. švietimui Alfonsas Mikulskis pateikė PLB Kultūros Tarybos švietimo Skyriaus sudarymo projektą, kuris buvo priimtas, ir netrukus Clevelande bus sudarytas 7 asmenų švietimo Skyriaus prezidiumas. Jis rūpinsis švietimo reikalų studijavimu, koordinavimu, informacija ir t.t.

Pirm. Juozas Bachunas referavo lietuvių spaudos leidėjų ir redaktorių suvažiavimo klausimą. Nutarta aiškintis galimybes kvieisti lietuvių spaudos leidėjų ir redaktorių suvažiavimą 1964 birželio 6-7 Tabor Farm, Sodus, Michigan, kur suvažiavimai dalyviai būtų pirm. Bachuno svečiai.

PLB vicepirm. jaunimui Vytautas Kamantas referavo apie Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso šaukimo klausimą. PLB Valdyba numatė Kongresą šaukti 1966 arba 1967 metais šiaurės Amerikos kontinente. Kongresas suburs viso pasaulio lietuvių jaunimą vienon vieton pabendrauti, sustiprins jaunimo lietuvišką tautinį susipratimą, pabrės jaunosios kartos pasiekimus laimėjimus mokslo, meno, sporto, literatūros, muzikos, politikos ir kitose srityse, sieks sudaryti sąlygas jaunimui jį planuoti ir vykdyti. Jo metu vyks parodos, sporto varžybos, koncertai, paskaitos ir kt. PLB Valdyba stengsis, kad ji kuo gausiau atvyktų kituose kraštuose gyvenę jaunimas. Kongreso mintis bus pateikta visoms jaunimo organizacijoms ir kraštų

Bendruomenėms, atsiklausiant dėl vykdymo. Ruošimą ir vykdymą atliks jaunimas, globojamas PLB.

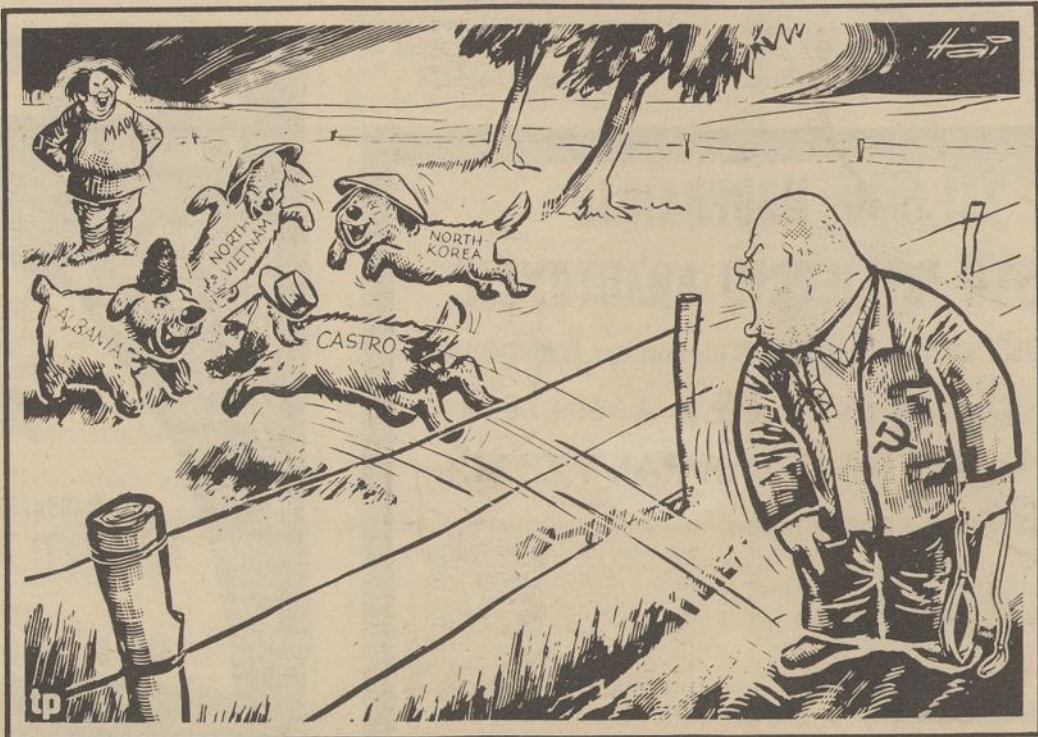
PLB vicepirm. visuomeniniams reikalams dr. Algirdas Nasvytis referavo Peticijos Jungtinėms Tautoms klausimą. Nutarta šiuo reikalu pasitarti su diplomatais ir kitais organais, pagal PLB Seimo nutarimus.

PLB reikalų vedėjas Edvardas Karnėnas painformavo apie PLB Valdybos biuletenio Pasaulio Lietuvio 1-o numerio spausdinimą ir siuntimą. 4000 egz. išsiųsti 19-kai kraštų Bendruomenių, lietuvių spaudai, atstovybėms, konsulams, centrinėms organizacijoms, PLB Seimo nariams, PLB darbuotojams, ir t.t. Ruošiamas spaudai 2-sis numeris.

PLB Valdyba savo teisiniu patarėju pakvietė clevelandietį adv. Julij Smetoną.

Patvirtintas naujas Pasaulio Lietuvio redakcinio kolektyvo narys Pranas Joga iš Akron, Ohio. Dabartinis PL red. kolektyvas yra: St. Barzdukas, Pr. Joga, Vyt. Kamantas ir Edv. Karnėnas.

Nutarta ateinančius 1964 metus skelbti Donelaičio Metais, tuo prisimenant vieno iš mūsų didžiųjų rašytojų 250 metų gimimo sukaktį (gimęs Mažosioje Lietuvoje 1714 sausio 1).

-- Fidel, eikš čia!...

LIETUVIŲ VAIKŲ NAMELIAI CHICAGOJE

R. Mieželio pasikalbėjimas su Namelių auklėtoja St. Vaišviliene

-- Chicagoje atidaryti Montessori Lietuvių Vaikų Nameliai yra sukelę susidomėjimo tėvų tarpe. Būtų įdomu trumpai išgirsti kaip šie Nameliai buvo įkurti?

-- Montessori draugijos Vaikų Namelių steigimui buvo ruošiasi jau keli metai. Kaip daugelis mūsų bendrų lietuviškų reikalų miršta neišvystę dienos šviesos, taip ir Montessori Vaikų Namelių žiandien tikriausiai dar nebūtume turėję, jei ne dr. L. ir I. Kriaučiūnai. Namai yra patogioje vietoje, lietuvių apgyventoje apylinkėje. Draugija namus nuomoja su galimybe juos perimti savo žinioje patogiomis sąlygomis. Montessori d-jos svajonė turėti pirmuosius Amerikoje Vaikų Namelius yra tapusi realybe, lieka tik dirbti, ieškoti paramos, tobulinti ir daryti visa, kad šie lietuviška auklėjimo institucija augtų ir didėtų.

-- Gal galite išryškinti šių Namelių reikšmę juos lankančioms vaikams ir svarbą visai lietuvių visuomenei?

-- Palikę nuošalyje visus kitus auklėjimo aspektus Vaikų Nameliuose, sustokime ties gimtąja kalba, kurios vystymosi laikotarpis kaip tik yra iki 5 metų amžiaus laikotarpyje. Jei ir nieko kito Vaikų Nameliai neduotų, o tik gražią, turtingą lietuvių kalbą, tradicijas ir papročius, būtų didelis laimėjimas.

Dažnai kalbame apie lietuvių bės išlaikymą jaunojoje kartoje, bet jei norima kas nors išlaikyti, pirma turime įsigyti. Vaikų Nameliai yra lietuviška auklėjimo įstaiga, kurioje atsargiai, planingai želdomi lietuviški daigeliai.

Mums, lietuviams, priešmokyklinis amžius yra vienintelis laikotarpis laisvas nuo svetimos įtakos, todėl visuomenės reiklas būtų remti turimas lietuviškas auklėjimo įstaigas, steigti naujas visose lietuviškose apylinkėse ir lietuviybės ugdymą pradėti iš pat pagrindų, želdinant gerą, tvirtą želmą priešmokykliniame amžiuje.

-- Kokiu būdu vykdomas auklėjimas Nameliuose?

-- Auklėjimas vykdomas dr. M. Montessori metodu, kuriuo pagrindiniai elementai yra: vaikas, aplinka ir auklėtoja. Dr. M. Mon-

tessori mėgiamas šūkis "Sudarykime sąlygas, kuriose vaikas galėtų save atskleisti, atsiverti, bet neformuokime jį!" yra pagrindinis principas Vaikų Nameliuose. Tam atsiekti klasė yra paruošta taip, kad vaikas normaliai galėtų vystytis fiziniai, dva-

meniškas pasitenkinimas vysto pasitikėjimą savimi.

Auklėtoja yra tik tarpininkas tarp vaiko ir aplinkos ir stebėtoja.

Vaikų Nameliuose šeštadieniais susirenka įvairaus mokyk-

Vienas intriguojančių mažiesiems darbų Nameliuose yra rankų plovimas ... V. Juknevičiaus nuotrauka

siniai, moraliai, intelektualiai ir socialiai. Tai atsiekiama planingais darbais, uždavimais, kurie turi pradžią ir pabaigą.

Laisvė ir disciplina yra pagrindinė efektingo mokymosi sąlyga. Planingi, besikartojantys darbai išvysto teigiamą atsinešimą į darbą ir paruošia vaiką savitoviam darbiui tolimesniame jo gyvenime. Kūrybinio mokymosi pagrindą sudaro sėkmingi, patenkinti ankstyvesnieji mokymosi išgyvenimai. Iš to plaukia as-

linio amžiaus vaikai. Ši liuanistinė mokykla skiriasi nuo kitų tuo, kad joje bandoma taikyti dr. M. Montessori principus ir medžiagą, ypač lietuvių kalbos mokyme. Vaikų Namelius savaitės bėgyje lanko 33 vaikai. Lituanistinę mokyklą lanko 28 vaikai. Visi vaikai yra lietuviai.

-- Kokios yra Namelių priėmimo sąlygos?

-- Vaikų Namelių išlaikymas, ypač pirmaisiais kūrimosi metais yra labai didelė ir sunki našta draugijai. Vaikų priėmimo sąlygos, palyginus su amerikiečių Montessori mokyklomis, yra prieinamos. Montessori d-ja nereikalauja jokio užsto iš tėvų, mokėstis yra \$7.50 į savaitę, sumokant vieną savaitę į priekį. Suinteresuoti tėvai gali skambinti telef. RE 7-9745 po 6 val. v.

-- Kokia yra Namelių finansinė padėtis ir ar gaunate paramos iš lietuvių visuomenės?

-- Nesu kompetetinga kalbėti apie Vaikų Namelių finansinę padėtį, nes šiuo metu esu tik auklėtoja. Kaip d-jos narė žinau, kad daroma viskas, jog ši graži užuomazga augtų ir stiprėtų. Lietuvių visuomenė Montessori d-jos darbus rėmė praeityje, tuo labiau remia dabar, kuomet tikslas yra aiškus. Sunku būtų suminėti visus dailininkus, prekybininkus, pavienius asmenis, vienaip ar kitaip prisidėjusius prie Montessori d-jos organizuojamų parengimų, kurių pelnas buvo skiriamas Vaikų Nameliams. Pradėjus organizuoti šiuos namus rasta labai didelio atgarsio ir paramos:

Iš kariuomenės šventės minėjimo Chicagoje

Lietuvos kariuomenės 45-mečių atkūrimo ir jos veiklos sukurtą chigagiečiai iškilmingai atšventė lapkričio 23 d., Jaunimo Centre. Šventę organizavo ir pravedė L. K. Veteranų Sąjunga Ramovė.

Šventės -- minėjimo programa buvo sudaryta iš keturių dalių. Pamaldas atlaikė ir pamokslą pasakė kun. J. Kubilius J. S. Solo giedoto L. Peškienė. Antra minėjimo dalis -- pagerbimas karių kritusių dėl Lietuvos laisvės. Vainiką padėjo Ramovės Chicago's skyriaus pirmininkas A. Rukštelė, padedamas birutininkų -- M. Babickienės ir M. Tumienės. Aukure ugnį uždegė birutininkės L. Stasiūnienė ir B. Gustaitienė. Žodį tarė Lietuvos Nepriklausomybės karų kovotojas pulk. J. Švedas

AKADEMINĖ ŠVENTĖS DALIS

Scenoje išsiriškiavo vėliavininkai su vėliavomis. Amerikos ir Lietuvos himnus sugiedojo, žodį tarė Lietuvos Generalinis konsulas P. Daužvardis. Konsulo pakviesti šventės dalyviai atsisojimu pagerbė tragiškai žuvusį JAV prezidentą J. F. Kennedy.

Paskaitą skaitė pulk. A. Rėklaitis. Paskaitininkas teigė: "Jei lietuviai kariai, ginklu rankoje nebūtų didvyriškai kovoję praeityje, kaip su švedais Apulės mūšyje (854 metais) su kalavijuočiais Saulės mūšyje (1236), Durbės (1260) su kryžiuočiais Žalgirio (1410 met.) ir jei šiuos mūšius būtų nelaimėję, tai Lietuvos istorija jau tada galėjo pasibaigti, kaip tas atsitiko su mūsų giminaičiais prūsais..."

Gi Lietuvių tautos valdovų ir karžygių genijus ne tik Lietuvą apsaugojo nuo priešo, bet 700 metų dengė Vakarų Europą nuo mirtinųjų aziatų antplūdžių, o rytų Europą -- nuo kryžiuočių įsiviešpatavimo. Tai buvo pasiekta kariniais žygiais, -- kautynių laukuose, tautos ryžtingiausių vyrų kraujo auka. Jei tuo laiku Lietuva neteko nepriklausomybės, tai buvo ne lietuvių kario, bet Lietuvos-Lenkijos sąjungos silpnumo ir priešų jėgų persvaros kaltė.

Pulk. A. Rėklaitis atsakė prieštaištantiems, kodėl Lietuvos kariuomenė neapgynė kraštą nuo priešo -- Rusijos agresijos 1940 metais.

"Pirma, Lietuvos kariuomenė negavo iš vyriausybės įsakymo priešintis, pati kariuomenė savo iniciatyva pradėti karo negalėjo, nes tai yra nesuderinta su valstybės konstitucija. O jei kariuomenė ir būtų pradėjusi žygius visos tautos pritarimu, Lietuva vistiek būtų buvusi okupuota šimteriopai stipresnio priešo, tai aišku žvelgiant iš laiko perspektyvos ir pasaulinės politikos raidos. Tad ar yra prasmė kaltinti karo vadus, kariuomenę ir pasikirus karius? Taikos metu Lietuvos kariuomenė savo uždavinį atliko pasigėrėtina: vyrus išmokė

valdyti ginklą, skaityti, rašyti ir daugelį paruošė įvairiais specialistais. Užgrūdino fiziniai ir stiprino tautą dvasiniai. Išjungus priešų jėgų persvarą karo, visą tautos praeitis yra didinga, ji įkvepia naujoms kartoms kovos dvasią už laisvę, -- tik kovojanti tauta nemiršta. Dabartinės rungtynės -- tarp laisvės ir vergijos yra neamžinos -- jos baigsis, o drauge ir Lietuvą atgaus laisvę."

"Internacionalizmo ir universalizmo idėjos siekia mažųjų tautų ir jų laisvės naikinimo," pasakė A. Rukštelė, Ramovės Chicago's skyriaus pirmininkas, šios šventės akademinės dalies pravedėjas. Jis pakartotinai akcentavo: "Mūsų pareiga spirtis, priešintis prieš visokius internacionalizmus ir universalizmus, kaip prieš žalingas idėjas, turinčias tendenciją sunaikinti mus tautiniai, pastoti kelią į tautos laisvę. Lietuvių kario dvasia tegyvena mumyse nuolat."

Akademinė šventės dalis užbaigta giesme -- Lietuviais esa-

me mes gimę.

Meninę dalį išpildė: solistė Peškienė, solistas J. Vaznelis ir komp. V. Jakubėnas, paskambinęs savo kūrinį Žemė kryžių ir smūtkelių ir M.K. Čiurlionio preliudą. Menininkai susilaukė iš publikos ilgų katučių, o solistė L. Peškienė dar ir didžiulę gėlių puokštę. Šią šventės dalį pasigėrėtina pravedė jaunosios kartos atstovė Gražina Musteikytė.

Iš viso, kalbant apie ramovės nus, tenka pasakyti, kad jie gyvena stipria Lietuvos laisvės viltimi ir yra pasiruošę aukoti visas savo jėgas. Jų visos kalbos tik ir tesisuka apie Lietuvą ir lietuvius. Tokiomis nuotakomis gyvena ir birutininkės. Kariuomenės šventės minėjimo oficialioje dalyje dalyvavo ir A. Lituanistikos mok. mokiniai. Ryšium su Prezidento mirtimi, vaišės vakare vyko be muzikos, be dainos. Svečius vaišino darbščiosios birutininkės: M. Babickienė, L. Stasiūnienė, B. Gustaitienė, Žylienė, Dainauskienė ir kitos.

Z.I.

VYRIŠKI RŪBAI

SIUVAMI PAGAL JŲSŲ FIGŪROS IŠMIERAS, PASIRINKTĄ MEDŽIAGĄ IR STILIŲ

- KOSTIUMAI • PALTAI
- FORMALŪS RŪBAI • UNIFORMOS

Darbas atliekamas geriausiose Amerikoje „SIMPSON“ kompanijos siuvalklose. Didelis pasirinkimas -- vietinių ir užsieninių medžiagų.

NAUJAUSI MADŲ ŽURNALAI

JONAS H. AKŠYS

6645 S. WINCHESTER AVE., CHICAGO 36, ILL.
Telefonas 925 - 5179

Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto.
Kainos: Paltai nuo \$80 iki ... Kostiumai nuo \$85 iki ...

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUSKAS,
sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

Svarbus pranešimas siuntinių į Lietuvą siuntėjams!

Artinasi Kalėdos, dabar yra pats laikas siuntinius siųsti, kad jie Lietuvoje šventėm būtų gauti.

Viena iš patikimiausių Amerikoje siuntimo firmų yra licenzijuota bendrovė Cosmos Parcel Express Corporation, per kurią siuntiniai yra betarpiškai siunčiami tiesiai į Vilnių.

Šios bendrovės du lietuviški skyriai randasi Chicagoje: 3212 So. Halsted St., tel. CA 5-1864 Chicago 8, Ill.; 2439 West 69th St., tel. WA 5-2737 Chicago 29, Ill.

Siųsdami per tas lietuviškas įstaigas siuntinius, Jūs esate pilnai garantuoti, jog siuntiniai bus tvarkingai supakuoti, tuoj pat išsiųsti tiesiai į Lietuvą ir pasieks gavėją po 5-6 savaitių.

Ten pat didžiausias pasirinkimas, urmo sandėlio kainomis visų medžiagų ir prekių kurios tinka siuntimui.

Cosmos įgaliotu atstovu Chicagoje yra Edvardas Žukauskas.

Šitoje firmoje pradėjo taip pat dirbti, ilgą laiką toje srityje dirbęs ir siuntinių siuntėjams žinomas Vytautas Žukauskas.

Taigi visais siuntimo ir informacijų reikalais kreipkitės paminėtu adresu 2439 W. 69 St., tel. WA-5-2737 arba 3212 So. Halsted St., tel. CA 5-1864. Būsite tikrai kuo geriausiai aptarnauti ir pilnai patenkinti.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA — Liqueur, Import. from Italy... 5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška... 5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import. from France... 5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand... 5th \$4.69
5. PORT, SOUTHERN, RHINE Wine... 5th \$.69

6. ST. REMY BRAND, Import. from France... 5th \$3.98
7. LIEBFRAU MILCH Wine... 5th \$.98
8. BORDEAUX Wine Red or White... 5th \$.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

DIRVA

 ★★★
THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103

Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

TIPINGAS PANAŠUMAS

Gyvename įvairių atsiektų rekordų laikotarpį ir nepaprastų laimėjimų šalyje. Rekordai sumuami kuone visose gyvenimo srityse -- sporte, gamyboje, automobilių žudynėse ant viešelių, atentatuose, skridimuose į erdvę ir t.t., ir t.t. Tų rekordų eilėje įsiričiuoja dar vienas "laimėjimas", paliečias kiekvieną šio krašto gyventoją -- tai JAV mokesčiai. Vienas mokesčių departamento pareigūnas, pasigyręs, kad federalinė valdžia surinkusi arti 106 bilijonų dolerių mokesčių sako, kad "tai yra didžiausia suma, surinkta bent kada ir bent kurios valstybės istorijoje. Joks kraštas iki šiol neturėjo tiek žmonių su tokiais kiekiais pinigų".

"Well", sako tas išdidus amerikonas, "tai tikra tiesa!"

Bet toje tiesoje prasideda resignacinė gaida, kurioje skamba nepasitenkinimas vyriausybės išlaidingumu, kaip pvz., išpūstai biurokratijai, o tuo labiau, vis neišaiškinamai savo naudingumu svetimų valstybių paramai.

Ypatingai pastarasis reikalas kelia daug audrų ir galvosūkių krašto administracijai, Kongresui ir toli už jo ribų.

Nepasitenkinimas parama užsieniui remiasi įvairiais tos paramos prasmingumo motyvais. Vienas motyvas, tai kad draugą negalima įsigyti doleriais. Kitas -- kad milijonai dolerių išmėtoma ne tiems tikslams, kuriems jie buvo skirti. Kas be ko, yra paramos gavėjų, kurie geraširdiškumą ciniškai išnaudoję, pasisuko Sovietinio bloko kryptimi, arba tą daro prisidengus abejotino neutralumo skraiste. Vienas iš rimčiausių motyvų yra tas, kad toji parama užsieniui, kilusi ir išaugusi iš Marshallo plano, kuriuo buvo siekiama atstatyti karo nuniokotas valstybes humanizmo, civilizacijos ir kitais gražiais varda is vadovaujantis, ir kad atėjo laikas dar kartą giliau pažvelgti, kiek tas atstatymas turi ilgai tęstis.

Parama užsieniui nebus nutraukiama vienu brūkštelėjimu. Tačiau ji jau dabar karpoma senatorių ir kongresmanų ne todėl, kad jie tai darytų iš įpratimo, bet todėl, kad jie gerai jaučia balsuotojų ir mokesčių mokėtojų pulsą ir nuotaikas.

Lietuviškoje bendruomenėje, į anuos faktus pažvelgus, randame tipingą panašumą. Tas panašumas nesireiškia skaitlinėse ar savo apimtim, bet kai kuriuose principuose.

Tik giliau pažvelkime į visus lietuviško gyvenimo reikalavimus ir į užsimotus projektus. Pažvelgę pamatysime, kad turime armiją neapmokamų biurokratų, kurių visas darbas glūdi "originalių sumanymų" kūryboje. Tie sumanymai apsvartomi (kas be ko!), išdiskutuojami ir nutariami vykdyti. Dažniausia, tie sumanymai kainuoja ir jų įvykdymas siektų ne mažas sumas pinigų. Bet -- kartą nutarta, reikia ir vykdyti. O tai reiškia ne ką kitą, kaip naują mokesčių tam lietuviui, geraširdžiui visuomenės nariui, kuriam atsisakyti -- nepatogu.

Rezultate -- turime eilę išradinių valdybių ir ribotą kiekį nuolatinių aukotojų. Iš jų visų pagrįstai šaiposi masė neblogesnių lietuvių, manančių, kad tame ratelyje nėra nei sistemos, nei realybės pojūčių, nei pagrįstos motyvacijos.

Lietuvių visuomenė nėra nei akla, nei naivi, nei neišpasakytas turtas apsikrovusi. Toji visuomenė moka sijoti pelus nuo grūdų. Ir ji mato, kad yra gyvybinių reikalų, kurie pirmoje eilėje turėtų būti visų bendromis jėgomis aprūpinami, jei tas rūpinimas būtų sistemingas ir iš jų skirstymas nebūtų panašus į kruopų barstymą iš kiauros kišenės.

Reikia pripažinti, kad visos idėjos, sugalvotos, apsvartytos ir nutartos, yra gražios ir sveikintinos. Nelaimė ta, kad jų yra neproporcingai daugiau nei apgalvota ir protinga samata jas aprėpti. Lietuvių visuomenės gudragalviai samatomis galvų nelaužo.

Tokių būdų, ar nenuostabu, kai pasitaiko tokių disproporcijų pinigų paskirstyme, kada pvz., LB apylinkė 1000 dol. skiria Lietuvii Fondui, o 100 dol. vietos apylinkės lituanistinei mokyklai. Kada pagrindinė mūsų šalpos organizacija rodo nuolatinį nuostolį, mes randame lėšų (šimtais tūkstančių!) koplyčiai statyti. Kada vyksta mūsų istorinės vertės dokumentacija ir neįkainuojami archyvai, mes randame tūkstančius dolerių menkos vertės leidiniams leisti, kad patenkinus siaurą lokalinę ar profesinę ambiciją.

Šalia to, atsiranda pagiežos ir nepasitenkinimo, kad žmonės vis mažiau aukoja. Lyg tik vieni valdybų nariai turėtų galvas ant pečių!

Kartoju, visi tikslai ir sumanymai savyje turi sveikintinų ir užgirtinų pradų. Nelaimė tame, kad įsivyravo nesveikas įsitikinimas, jog eiliniai visuomenės nariai vietoj galvos nešioja pinigines ant pečių. Visuomenė yra šviesi ir protaujanti. Kas ją nervuoja ir erzina, tai nesiskaitymas jos pinigais ir sveiku protu. (j.č.)

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabrikų baldus. kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PRespect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. Victory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmą, ir ketvirtą, nuo 9 val ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

VLIKAS PATENKINTAS SAVIMI

(2)

Vincas Rastenis

Kaip didžiama ligšiolinių mūsų politinės konsolidacijos svarstymų, taip ir pastarosios Vliko diskusijos šiuo klausimutebepriminė ankstyvuosius moderniųjų chemikų ir medžiagos prigimties tyrinėtojų pirmatakus -- alchemikus.

Alchemikai kadaise ilgą laiką buvo įsikalę sau į galvas, kad reikia tik surasti ar pasigiminti "filosofinį akmenį", ir jo pagalba būtų galima šviną paversti aukso.

Vliko diskusijos liudijo, kad dar daugelio mūsų veikėjų mintys tebesisuka panašioje stadijoje, kaip alchemikų teorijos. Čia irgi tebevyrauja labai panašiai atrodąs įsitikinimas ar bent kitų įtikinėjimas, jog reikia tik sukonsoliduoti politinę vienybę, ir Lietuvos laisvės kova iš švininės be matant taps auksinė. Kaip alchemikai turėjo sugalvoję receptų "filosofiniam akmeniui" pagaminti, taip ir čia yra vienybės konsolidacijos receptas. Esą, reikia tik kaip nors sugrąžinti į Vliką frontininkus ir tautininkus, ir turėsime tai, ko reikia sėkmingai veiklai.

Vliko sesijoje, tačiau, niekas alchemikų patirties neminėjo ir niekas neprisiminė, kad nė vienas alchemikas nei trupinio švino nepavertė auksu, nors kaimurie iš jų ir tarėsi jau pasigaminę "filosofinį akmenį", ar bent atitinkamų miltelių ar skysčio. Niekam, atrodo, nei į galvą neatėjo mintis pasiklausti kitų ar savęs, kuo gi paremtas teigimas, kad dar pora partijų papildytas Vlikas iš karto pavirstų mūsų veiklos "filosofiniu akmeniu" ar "gyvybės elektros". Diskusijose tebevyraavo lyg ir savaime suprantama aksioma, kad šuolis į švino slėgiams veiklos suvilygėjimą auksu esąs trumpas, lengvas ir jis įvykys, kai tik frontininkų ir tautininkų "ožiai" susigėdė sugrįžti prie jų kadaį apeleisto Vliko "vežimo".

Vliko pirmininkas dr. Trimaikas savo apžvalginiame pranešime teigė, kad galimybė tokiam šuoliui jau maždaug "už kampo". Lietuvos Atgimimo Sąjūdis, štai, jau sėdi šioje sesijoje Vliko narių tarpe. Tautininkai irgi nebeturį jokių kliūčių padaryti tą patį, ir jei dar delsi, tai tik iš solidarumo su frontininkais, kurių keltų klausimų aiškinimas ar išsprendimas irgi esąs gerame kelyje.

Keletas porų akių iš salės tuo jau pakropo į jį su nuolankų tarną, Dirvos redaktoriaus pavedimu čia atsiradusį pamatyti ir papasakoti, kas ir kaip čia buvo. Žvilgsniuose iš tolo buvo galima matyti klausimą: ar iš tikrųjų taip? Atsakytį, žinoma, nebuvo galima ne tik dėl reporteriško statuso, bet ir dėl to, kad tai buvo pirmą kartą girdima naujiena.

Nepasigirdo ta proga nei vieno "balsiai pagalvojimo", kodėl Vliko pirmininkas nė neužsiminė dar dviejų vardų, konsolidacijos problemoje neatsiejamai figūravusių: laisvės kovotojų ir rezistentų (santarvininkų), kurių kompetentingi vadovai irgi buvo kviesti padalyvauti šiose Vliko pusiau išskilmėse, bet kurių, kaip ir frontininkų bei tautininkų kompetentingų atstovų, čia nebuvo dėl pereitą kartą (žr. Dirvos 137 nr.) minėtų priežasčių.

Vėliau iš, atrodo, neblogo informuotų, tik, deja, neautorizuotų šaltinių teko patirti, kad vienybės per Vliką lipdytojai esą linkę susiaurinti ir palengvinti savo konsolidacinių užsimojimų programą, apsiribojant orientavimusi tik į frontininkus ir tautininkus, o LLK bei LRS "užmirštant". Šios dvi grupės gal būtų pripažintos nereikšmingos, konsolidacijai nelabai reikalingos. Jos gi esančios maždaug tie patys tautininkai ar jų bendrakiniai, ir jų įsikvietimas, esą, tik be reikalo padidintų "tautininkų bloko" balsų skaičių Vlike. Į klausimą, kaip tokio samprotavimo autoriai, jei tikrai tokių yra, vertins laikuriuos Vlike jau esamus panašius ar net žymiai neaiškesnius vardus, pavyzdžiui, Okininkų Partiją, Ūkininkų Sąjungą, Darbo Federaciją, Vienybės Sąjūdį -- neatsakinėjama. Na, tų vardų aki-vaizdoje, sako, gal nebūtų priešinamasi, jei LLKS (laisvės kovotojai) ir atsirastų Vlike šalia tautininkų, bet LRS nesą pagrindinė kviesti, kadangi tai tik užsienio-

se susidariusi grupė. Lietuvoj Vlike nebuvusi ir Lietuvoj niekad neveikusi. Šitaip? O kaip gi LAS kviestas ir priimtas? Juktas vardas irgi atsirado tik užsienioose, Lietuvoje nebuvo girdėtas. A, čia kas kita: "strategija" reikalavusi prieš tą menką formalumą užsimerkti.

Atleiskite, čia būsime jau įbridę į "plauko skaldymą". Verčiau dar kartą prisiminkim alchemikus ir dabartinį dar smulkesnių smulkmenų - atomų skaldymą. Modernieji mokslininkai pralenkė alchemikų svajonę: atrado daugiau, negu "filosofinį akmenį". Tiesa, iš švino aukso jie nedaro, bet naujų, už auksą reikšmingesnių, gamtoje negzistavusių elementų sukurti jau moka. Kaip jiems tai pasisekė? Tą aiškintis būtų per daug sudėtinga. Bet viena aišku, kad jiems tai nebūtų pasisekė, jeigu jie alchemikų samprotavimus būtų laikę nebetikrintomis aksiomomis, ir jeigu jie vietoj to nebūtų griebęsi kruopščiai tirti gamtinėje medžiagoje glūdinčių faktų.

Vliko diskusijose retai retutėliai tešvystelėjo mintis, kad gal ir būtų protinga atsikabinti nuo 20 metų aksiomiškai skelbiamos vienybės recepto ir atviromis akimis pažvelgti į mūsų dar ne absoliučiai sustingusioje visuomenėje išsivysčiusius ir tebesivystančius faktus.

Vlike viešpatuojantį patitenkinimą ir net pasigėrėjimą savimi (Amerikos politinėse diskusijose dažnai baramą "complacency") itin ryškiai pademonstravo prelatas J. Balkūnas, vyriausias Vliko išdinininkas (oficialiai tariant, Tautos Fondo valdybos pirmininkas) savo komentaruose prie parašyto ir padalinto pranešimo. Jokiam kvestionavimui vietos nepaliekančiu aplombu jis tvirtino, kad Vliko propaganda gera, ir jei ko dar reikia, tai tik pinigų, kad nereiktų mažinti sąmatos ir sustabdyti kurių nors taip gerai atliekamų darbų. Apie visus, kas kada yra drįsę išsitariti apie tuos gerumus kritiškai, prelatas griausmingai šūktelėjo, kad jie nieku s plepa, ir grėsmingai pareikalavo, kad jie liautųsi klūdę patriotiniam darbui.

Kas tuo momentu rutuliojosi Vliko plenumo dalyvių mintyse, nebuvo galima pamatyti. Bet vidutinio intensyvumo plojimas skatino spėti, ar tik Vliko veikėjai neapsižiūrės ir netars, kad jie gal ir be reikalo vis dar tebesirūpina kažkokia konsolidacija. Nes kam gi jos reikia, jeigu ir taip viskas eina labai gerai? Kam dar vilioti į puikiai veikiantį Vliką "niekų plepėtojus"? Ar ne verčiau sekti prelato pavyzdžiu ir, vardan tos Lietuvos, uždrausti skepticizmą ir, ypač, kritiką, kvestionuojančią kurių nors Vliko darbų tikslumą?

Nebuvo matyti netgi, ar kas pastebėjo, kad prelato grumojimas nuplakė ir patį Vliko pirmininką, kuris kas tik prieš tai buvo irgi "niekų paplepėjęs". Jis gi ką tik buvo pranešęs, kad Vlikas jau likvidavo Vilniaus radijo sekimo stotį, ir aiškino, kad tas darbas beveik nustojęs savo prasmės, jo vaisiai jau nebepateisinę jam atlikti reikiamų išlaidų. Ogi tai buvo kone žodis žodim pakartojimas to pa-

Inž. PRANDAS ZUNDE, liaudininkų atstovas, nepagailėjo pasakyti daug tiesos...

ties, ką "niekų plepėtojai" jau pernai ir net prieš ketverius ar penkerius metus nurodinėjo, nes jau tada tas darbas buvo tapęs nebebūtinai reikalinga, bet brangoka prabanga, kuriai, kaip jie "plepėjo", nebebuvo tikslinga leisti visuomenės suaukotas lėšas. Tada Vliko rinkliaviniuose atsišaukimuose tebebuvo graudena, kad radijo sekimo stotis esanti vienas iš svarbiausių, būtiniausių, reikšmingiausių ir geriausių Vliko atliekamų darbų...

Vėlesnėse diskusijose dėl ju-biliejinių - apžvalginių pranešimų inž. Zundė, palyginti jaunas ir naujas liaudininkų atstovas Vliko plenumo (rimtas, bet privatus dabartinės padėties Lietuvoje stidijuotojas), kalbėdamas apie Vliko vykdomosios tarybos pranešimą, -- o tai ir buvo pranešimas apie darbus, kuriuos prel. Balkūnas taip kategoriškai paskelbė nekritikuotinus -- dar didesnių "niekų priplepėjo". Jo nuomone, pateiktasis vykdomosios tarybos pranešimas lygiai su tokiu pačiu pasisekimu galėjo būti paskaitytas ir pernai, ir užpernai, nes tai bendrybės. O kur gi, esą, maždaug penkių tūkstančių Vokietijoje esančių nesenai iš Lietuvos atvykusiųjų repatriantų problema? Įsigilinimas į tų tūkstančių nuotaikas ir net nusi-vylimus, esą, greičiausiai pareikalautų kardinalinių pakeitimų

gal net visoje mūsų darbų programoje. Radijo programos savo kokybe esančios toli gražu nuo patenkinamo lygio, ir Vliko tam reikalui suorganizuotosios pajėgos esančios tokios silpnos ir negausios, kad negalima nei tikėtis patenkinamo rezultato. Nematyti esą, kad egzekutyvinis Vliko organas būtų daręs žygių išnaudoti buvusią progą žymiai efektingiau pasinaudoti radijo galimybėmis. Vliko egzekutyvinio organo veikimui sunaudojama 80% visos Vliko sąmatos, bet tas organas savo užduoties neatliekųs. Siūlė, vietoj rūpinimosi "popierių platinimu", susirūpinti Vliko biudžeto ir jo vykdomosios tarybos esminiu pertvarkymu.

Po to pareiškimo salėje nepasigirdo plojimų, ir Vliko darbai kažkaip spontaniškai ir neplanuotai tapo pagerbti gilios tylos ir susikaupimo minute, tik be atsisistojimo.

Bet Vliko pirmininkui paaiškinus, kad paminėtos srityse buvę daryti atitinkami bandymai, tik susidurta su kliūtimis, tad ir neįvykę taip kaip būtų buvę pageidaujama. Plenumas godžiai iš klausė paaiškinimą, lengviau atsikvėpė ir, lyg skubėdamas greitiau neįaukųjį susirūpinimą pamiršti, sugrįžo į labiau intriguojančias diskusijas apie konsolidaciją.

GREETINGS and BEST WISHES

EUCLID & COLLINWOOD POULTRY MARKET'S

LIVE FRESH AND DRESSED POULTRY

Call KE 1-8187

549 EAST 185th ST.

Howard and Louis Baker

Mutual Federal Bendrovės rekordas

MOKAME
4 1/2 %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2202 W. CERMAK ROAD -- CHICAGO 8, ILL.

Phone: Virginia 7-7747

John J. Kazanuskas, Pres.

Nemokėjo nė žodžio lietuviškai, o dabar geriausias mokinys

Išpūdžiai aplankius Vasario 16 Gimnaziją (3)

Vasario 16 Gimnazijoje esama kelių grupių moksleivių. Jau minėta, kad labiau būdingi tie moksleiviai, kurie neseniai atvyko iš Lietuvos ir tie, kurie stojo ton gimnazijon mokytis visai nemokėdami lietuvių kalbos. Teko pasikalbėti su 16 moksleivių, abiturientų neišskiriant. Jie atstovavo beveik visas klases, įvairiausių amžių bei pažinimą su lietuvių kalba. Priešingai, nei pažinome su šiais jaunesnių klasių atstovais, Vakaruose gyvenančiais tik trejis ar ketveris metus.

HERMANAS PASAKOJA APIE "DIRVĄ", PATENKINTAS V. MEŠKAUSKU.

Savo pavardę Hermanas rašo Hermann, o vardą Arthur, nes taip esą parašyta dokumentuose. Čia tenka paaiškinti, kad per pastaruosius metus atvykusių iš Lietuvos tarpe, ypač iš Klaipėdos krašto, rasime nemažą su vokiškai skambančiomis pavardėmis. Tačiau iš pavardės dar nespėkite apie tų tautiečių tariamą vokiškumą! Priešingai, ne vienas jų net gerai ir vokiškai nemoka, o dažnas -- rūpestingai, su nemaža idealizmo doze dirba ir lietuviškos benduomenės Vokietijoje eilėse).

O mūsų Hermann pasakoja, su tėvais Vakaruose atsiradęs 1958 m. Lietuvoje buvęs spaudimas stoti į komjaunimo eiles. Atsisakė, nes tėvai jam aiškino, kad nėra ko stoti, juo labiau, kad jie neturėjo sovietų pilietybės. Jis sako: grįžti atgal nenorėčiau, nebent tik apsilankyti. Šiaip iš Lie-

V. ALSEIKA

tuvos nieko neišleidžia ir išimtis tik galintiems įrodyti vokiečių pilietybę. Jis ir vėl pripažįsta, kad per pamokas gimnazijoje daug laimės lietuviškumo.

O ar jis skaito ir ką? Taip, Hermanas, 8 kl. mokinys, domisi Steinbecku, Dostojevskiu, jau mažiau prancūzų Dumas, nes ten per daug romantikos. Iš lietuvių rašytojų daugiau traukia Vienuo-

lis. Jis sako: pas mus daugiau siai ateina "Dirvos" egzempliorių, ji užsakoma Amerikoje. Jam nepatinka, kad daug rašoma apie tai, kas įvykė tokiame Clevelande ir pan. Tačiau seka politinius straipsnius, ypač Vyta. Meškauskio rašinius. Anot Hermano, "jis gerai rašo".

NEMOKĖJO LIETUVIŠKAI, DABAR -- STIPRIAUSIAS MOKINYS

Šiuo metu vienas įdomiausių moksleivių, tai 5 kl. mokinys - Alfredas Starukas. Esi katalikas? Ne, Aišku -- evangelikas? Atsakymas ir vėl ne. Pasirodo Starukas priklauso, kaip ir jo tėvai, "Naujųjų Apaštalių" sektai, jis dabar 15 m. amž., palaidi akordeonu tautinių šokių grupės šokėjas ir laikomas pačiu stipriausiu mokiniu. Jo motina namie kalbėjusi vokiškai, o tėvas -- kaunietis. Jam teko mokytis 2 metus vokiečių pr. mokykloje ir dar išeiti dvi klases vokiečių gimnazijoje. Tačiau, vos patekęs į Vasario 16 Gimnaziją, greitai išmoko lietuviškai ir nurodo, kad daugiausia reikė pasikalbėjimai su draugais ir mokytojais.

Ar žino, kad jis laikomas pačiu geriausiu mokiniu? Taip ir... šypsoi. Jam viskas sekasi ir viskas patinka -- ir kalbos ir matematika ir fizika. Jis aktyvus skautas, jau yra buvęs Romoje ir Graikijoje, dalyvaudant taut. šokių grupėje. Daugiau skaito istorines knygas ir kategoriškai pareiškia: taip, noriu šioje gimnazijoje likti ligi galo. Aišku, jei jis ir toliau mokymosi lygiu nurodys savo draugus, niekas negalės abejoti, kad Starukas neišlaikytų, po kelių metų, brandos egzaminų.

MAŠČINSKAS LIETUVIŠKAI IŠMOKO PER DVEJUS METUS.

Septintos klasės mokinys, teikiąs kuklaus, inteligentiško jaunolio išpūdį, Evaldas Maščinskas sakosi mokasis jau šešti metai, jo motina -- vokiečių, tėvai kalbasi dviem kalbomis ir kai jis stojo gimnazijon, lietuviškai nemokėjo. Išmoko per dvejus metus. Aiškina: žinote, daug duoda bendravimas su lietuviais, dar ir pati lietuviška atmosfera. Jis dalyvauja chore, gieda pamaldų metu, jis ir skautas ir ateitininkas ir yra buvęs su skautais Graikijoje, primena, kad su lietuvišiais pasisveikinęs princas Konstantinas ir kaip pasižymėję lietuviai skautai sporte.

Jis sako: jei jau išbuvaus šešeris metus, tai išbusiu ligi ga-

Gimnazijos 7 klasės mokiniai: V. Endriukaitė, P. Kiminus, E. Morozovaitė ir E. Maščinskas. Trūksta A. Vitkaus.

V. Alseikos nuotrauka

lo. Jei gautų stipendiją, norėtų studijuoti inžineriją. Jį traukia anglų kalba, dar matematika ir chemija, kartais mėgsta su kun. Dėdiniu nuvykti i operos spektaklius. O kaip su televizija? Deja, jis pastebi, reiki pasitaiko geresnė programa, daugiau -- šlamštas. Maščinskas -- tai gražus puikiai atlievėjusio pavyzdys ir iš jo daug lauktina.

MOROZOVAITĖ VADOVAUJA "STIRNOS" SKAUTĖMS.

Elza Morozovaitė teikia gyvos, jaudrios, linksmos merginos išpūdį. Ir jos panašus likimas, kaip ir kitų, pačioje jaunystėje nekaltėjusi lietuviškai. Ji jau penkti metai gimnazijoje ir lietuviškai kalbėjusi ligi 6 m. amž., o vėliau, kai lankė vokiečių mokyklą ir buvo prieglaudėje -- kalbėjo tik vokiškai. O dabar? Dabar patraukliai atrodanti Elza puikiai kalba lietuviškai ir tvirtina -- taip, gimnazija jai daug davė! Ji dalyvavo chore, šoko taut. šokių grupėje, o dabar kaip skiltininkė, vadovauja "Stirnos" skautėlių skilčiai (iš viso 9 mergaitės). Nurodė, kad bendravimas su JAV skautais iš Kaiserslauteno -- šie apsilanko pas lietuvius. Tų amerikoniukų tėvai tarnauja JAV armijoje.

Morozovaitė yra parašiusi ir vieną straipsnį lietuvių spaudai JAV ir nemažai skaito. Ji pagiria kun. Dėdino iniciatyvą pavedus bendrabučio kambarius vadinti lietuviškais vardais. Jos kambarys: "Gedimino piliis". Nusiskundžia laisvalaikiu -- juk ji pasakoja, čia neturime kino, gersnės TV programos -- tik vėliau (o mes... jau turime gęsinti šviesas savo kambariuose), na, dar nusibosta toji "Eisdiele" Huetttenfeldo kaime, nes vis tie patys vaisvandeniai ar Coca-Cola. O ar patinka gimnazijoje? Taip. O dabar dar belieka pasikalbėti su vad. mokiniais-visuomenininkais ir su abiturientais, į kuriuos kreipiamos ne vien Vokietijoje gyvenančių akys.

PAŽINKIME SAVO BROLIUS

Blezingėlė prie Torrenso

Ir ši knyga skirta nebe vienam asmeniui ar kokiai siaurai jų grupei, bet visai tolimais atstumais išsiskirsčiusiai Australijos lietuvių giminei. Bet jos tikslas yra tas pats ir bendrai lietuviškas: susipažinti su mums tolimų brolių gyvenimu, jų bėdomis ir džiaugsmams, jų sunkumais ir pasisekimais, o pažinus juos geriau suprasti, įvertinti ir gal pasimokyti sumanumo, tikėjimo, drąsos ir vilties. Taigi, Australijos lietuvių gyvenime būta visos eilės dramatiškų pasikeitimų ir nuotykių. Juos mums pažinti verta ir įdomu. Iš jų labai ryškiai matyti, ką žmogui reiškia ryžtingumas, ištvėrimumas, drąsa ir tikėjimas. Visai svetimame krašte, neturėdami pradžioje nei pinigų, nei pažįstamų ar draugų, net nei pilnų teisių pasirinkti sau gyvenimo vietą ir darbą, jie pagaliau per dešimtmetį sugebėjo įsikurti ganėtinai gerai, kai kur pavyzdinčiai ir puikiai -- ne tik asmeniškai, bet ir visuomeniškai.

Knyga didelio formato 72 pusl. su labai daug nuotraukų. Kaina \$2.00. Kita knygelė dr. J. Griniaus -- Mano Viešnage Amerikoje, kaina 50 centų. Abi knygos už \$2.00. Kalėdų dovana Jums arba Jūsų draugams. Gavama -- J. J. Bachunas, Sodus, Mich.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

The big
S
with us-
SERVICE

813 EAST 185TH STREET
6235 ST. CLAIR AVENUE
25000 EUCLID AVENUE
26000 LAKE SHORE BLVD.

ST. CLAIR
SAVINGS

GREETINGS and BEST WISHES
DOWD OLDSMOBILE
SEE THE MOST OUTSTANDING

1964 OLDSMOBILE EVER BUILT

2900 MAYFIELD RD.

FA 1-9100

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai
JOHN'S SHAKER VIEW SERVICE

FOR THE FINEST SERVICE SEE US

12916 Woodland Ave.

GA 1-9491

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

OMER W. SCHROEDER
GENERAL INSURANCE OF ALL TYPES

1105 Chester Ave.

Call PR 1-6000

GREETINGS and BEST WISHES
PARSONS AND PARSONS

MAKERS OF WATERPROOF FABRIC
COLLARS AND CUFFS

Main Office and Factory -- 413-15 Huron Rd.

413 HURON ROAD

CH 1-7723

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

LOUIS MILNER CO., INC.

WALLPAPER AND PAINTS
WE CARRY LUCITE PAINT

12511 St. Clair Avenue

GL 1-2688

Gimnazijos "muzikantai" Milinis ir A. Starukas (pats stipriausias mokykloje).

KAI RUSAI ATEINA

(ISTRAUKA IŠ KNYGOS "WENN DIE RUSSEN KOMMEN")

ROBERT RAID

51

-- Tavo tiesa, Robertai, Bet turi būti ir prielaidų. Vien tik laikas padaro mus tokius, kokiais esame.

-- Klysti, Justai. Laikas tik priverčia mus apsispręsti. Tik sunkiomis valandomis žmogus teparodo savo tikrąjį veidą. Atsimenianą dieną, kada buvo gautas rusų ultimatumas? Anuomet sėdėjome visi alinėje ilgai ir gudriai kalbėdami. Kokie mes tada buvome dar jauni ir naivūs. Tais laikais mes buvome dar beveidžiai, Kokie buvome visi skirtingi, kaip ir mūsų keliai! Iš mūsų vienintėlis Sullo perbėgo prieš pusėn, Alfis mirė nenorėdamas tapti krašto išdaviku, ir Petras, nenorėjęs vergu gyventi, Olevas, tasai lengvapėdis ir paviršutiniškas girtuoklėlis krito gindamas savo šeimą. Kareelis, tasai atšargusis mastytojas norėjo susirišti su savo šeima ir mirė. Arno ir Vilu, tie neapalėdinti drąsuoliai, neišgyveno savo laiko ir krito. Kalle, užkietėjęs ir draskomas kraštutinių, negalėjo tylėti ir turėjo mirti. O tasai nekaltas švelnusis Aasi, nieko bendro neturėjęs su politika -- vis tiek ir jį užklupo mirtis. Raimas kovėsi ir baigė savo dienas baisiose kančiose. Sunkiausia uždavinį pasiėmė Voldi -- tasai mūsų šalis King - Kong. Šioms pareigoms jis nebuvo pribrendęs, bet vistiek jas pasiėmė. Kas iš mūsų galėjo net prileisti, kad Voldi gali vieną dieną būti didvyris? Ir jis yra herojus, nes jis pasiėmė ne vien tik pavojų ir mirtį, bet taip pat ir panieką, gėdą ir pažeminimą. Ir jo jau nebėra. (Iš autoriaus draugų grupės Voldi įstojo tarnauti į NKVD, kad reikalui esant perspėtų kitus ir turėtų tiesioginių ryšių. Vėliau jis buvo išaiškintas ir nukankintas. Vert.). Mes visi turime savo keliu eiti iki galo. Juk kiekvieno kelio gale laukia mirtis.

Vos juntamai virpa Silvijos kūnas. Justas vėl prašneka:

-- Argi nekeista, kad mes visai nebijome mirties? Prisimeni pirmąjį Tallinno bombardavimą?

-- Taip! Tada su Herbertu buvome liaudies komisariate, kai pasigirdo pirmosios pavojaus sirenos, Mes išbėgome į Laisvės aikšt-

tę, džiaugėmės vokiečių lėktuvais, kaip laisvės pranašais, džiaugsmu virpėdami klausėmės bombų sprogo tikėdami, kad jos skiriamos mūsų pavergėjams. Ir visai nepagalvojome apie mirtį -- niekas jos nebijojo. Per vinerius metus mes patyrėme, kad yra skaudesnių dalykų už pačią mirtį.

Justas apsisverčia ant nugaros ir žiūri į lubas.

-- Prieš mirdamas norėčiau dar pamatyti plevėsuojančią estų vėliavą.

Tramdydama save Silvija pravirksta. Anksti rytą sugirgžda durys -- įeina Herbertas ir Valvė. Durys vėl uždaromos.

Herbertas prieina tiesiai prie manęs.

-- Tu dar gyvas, Robertai?

-- Dar gyvas. Kur mama ir Elfi?

-- Ilga istorija, Robertai.

Herbertas numeta savo kuprinę, pasisveikina su Justu ir Silvija ir vėl atsiskaito į mane.

-- Visą tau papasakosiu vėliau, Robertai.

Valvė pastato savo lagaminėlį ant žemės kertėje, įdėmiai žiūrėdama į mane.

-- Argi manęs neatpažįsti, Robertai?

-- Atsiprašau, bet...

-- Suprantama, Robertai.

Herbertas ir Valvė pasisveikina su visais kitais. Jis sėdasi nugara į langą. Valvė prisiglaudžia prie Silvijos. Herbertas rūpestingai degasi cigaretę. Jis avi aukštais batais, alyvuotom kelnėm, atviru kaklu marškiniais.

-- Visi, manau, pasiilgę naujienų. Rugpjūčio 19 buvo pašaukti visi atsargos karininkai. Nenorėdamas stoti pasukau į čia. Komisarijate atsiveikinau su visais pasisakydamas, kad vyktu į paskyrimo vietą mieste. Ir štai mes čia. Buvome labai atsargūs -- niekas mūsų iki čia neatlydėjo.

Jis apsidairo, ir po valandėlės toliau kalba:

-- Padėtis tokia, kad vokiečiai rugpjūčio 17 užėmė Narvą. Krašte rusai atkirsti. Dvidešimtą prasidėjo Tallinno puolimas. Rusai eilėje gatvių įrengė barikadas ir pasiryžę mieste laikytis.

Aš tik nusijuokiu.

-- Nebus jokių gatvių kovų. Jau tuo iš anksto pasirūpinta. Herbertas patvirtina, tik priduria, kad tas priklausys visų pirma nuo mūsų.

-- Kai tik rusai pastebės, kad jie taip pat ir iš užnugario puolami...

(Bus daugiau)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

Pasiuntė Stp. Vykintui \$105 kalbos vadovėliui parenti

K. S. Karpus surinko ir pasiuntė Stp. Vykintui \$105 Vasario 16-tos Gimnazijos moksleiviams Lietuvių kalbos rašybos vadovėlio išleidimui, kuris bus padovanotas mokiniams-ems su aukotojų vardais. Aukotojų šie:

SLA 14 kuopa \$10. K. S. Karpus \$4. Po \$2: St. Barzdukas, Benis Dovidavičius, Alekas Banys, Vikt. Rutkauskas, Fl. Saukevičius, Zigmas Tarutis, Feliksas Eidimtas, Zigmas Peckus, Ignas Visockas, Dr. Juozas Mačys, A. M. Praškevičius, Julius Smetona, Vyt. ir Nora Braziliūnai, P. J. Labanauskas, Vincas Valteris, Z. Dučmanas, Vl. Knis-tautas, Anicetas Balys, Julius Kazėnas, Edv. Karnėnas, Pranas Stempužis, M. Gečevičius, Vl. Blinstrubas, S. Laniauskas, Alb. Karsokas, S. Astrauskas, Justinas Misėikas, Jonė Karalienė, Vytautas Stugis, Kazys Gaizutis, Vincas Apanius, J. Mikonis, Adolfas Luža, Vladas Čyvas, V. Benokraitis, Jurgis Stravinskis, Petras Kudutis, Džugas Staniškis, V. Vinclovas, Pijus Dabrila, Lionginas Leknickas, Vytautas Biliūnas, Linas Staškūnas, Petras Jurgutavičius ir N. N. Stasys Halaburda \$1.

* ALEKAS BANIS, senosios kartos lietuvių veikėjas, jo su-kakties proga surengto pobūvio pelną paskirstydami Lietuvių Fondui (100 dol.), Vokietijoje ir Sibire paramos reikalingiems (per BALFą 100 dol.), savo auką (10 dol.) įteikė ir Dirvai.

* VLKO MINEJIMAS Clevelande, kuris turėjo įvykti gruodžio 8 d., nukeliamas į 1964 m. kovo mėnesį.

PRANEŠIMAS JUSTINOMISČIKO PAGERBIMO REIKALU

Norintieji dalyvauti Justino Misčiko sukaktuviniam pagerbimo pobūvyje, kuris įvyks gruodžio 14 d. vakare Čiurlionio ansamblio namuose, prašome vietas užsisakyti iš anksto, įsigyjant kvietimus, kurie gaunami pas pobūvio rengėjus ir Lietuvių Klubą darbo valandomis. Kaikuriems asmenims kvietimai išsiuntinėti paštu, kuriuos gavusieji prašomi pranešti, kiek asmenų numato pagerbime dalyvauti, kreipiantis į Vytautą Braziulį, 1852 Knowles Avenue, E. Cleveland 12, telef: MU 1-9404, bet kuriuo laiku. Sukaktuvininkui pageidaujant, prašoma vengti daiktinių dovanų, o dovanoms skirtą sumą paaukoti Lietuvių Fondui. Kaip jau buvo pranešta, visas J. Misčiko pagerbtuvių pobūvio pelnas skiriamas Lietuvių Fondui. Taigi, kurie ateis į šias pagerbtuves, bus kartu ir Lietuvių Fondo ugdymo tal-kininkais.

Pobūvio Rengėjai.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenu-meruoti DIRVĄ

ORIGINALIAS LAISVĖS KOVŲ DAINAS, išleistas Lietuvos Nepriklausomybės Fondo, dabar galite įsigyti per Dirvą už 5 dolerius

Likutis to leidinio, kuris iki šiol buvo įteikiamas aukojusiems LNF po 10 dol., galima įsigyti užsisakius per Dirvą ir atsiuntus 5 dolerius.

Si išimtinė teisė išplatinti leidinio likutį įgyta Dirvos leidėjams susitarus su Lietuvos Nepriklausomybės Fondo Valdyba.

Likęs tos knygos kiekis yra nedidelis, tad paskubėkite ją įsigyti sau ar padovanoti draugams.

Užpildykite žemiau dedamą atkarpą ir, prisiuntę 5 dol., tuojau gausite LAISVĖS KOVŲ DAINAS

Prašau išsiųsti LAISVĖS KOVŲ DAINAS:

Pavardė ir vardas.....

Adresas.....

Priedų: Čekis \$.....

LIUDAS SAGYS

Jį matysite Lietuvių sa- lėje tautinių šokių šven- tės filme gruodžio 21 d.

Clevelandietis Liudas Sagys, žymus tautinių šokių vedėjas, buvo Tautinių Šokių Šventės Chicagoje programos vadovas. Matysite kokią šokėjų minią jis pasekmingai vadovavo.

LB Clevelando I Apylinkė pasistengė gauti tų šokių filmą parodyti clevelandiečiams Lietuvių salėje šeštadienį, gruod. 21. Prie to bus kita dalis programos, mūsų šokėjų pagerbi-mas, ir žymūs svečiai iš kitur.

Jaunimui įėjimas nemoka-mai, suaugusiems tik \$1, ren-gimo kaštų padengimui.

Programos pradžia 7 v.

DĖMESIO!

* Gruodžio 15 d. (sekmadienį), nuo 12 iki 4 val.p.p. visuome-nė kviečiama pietums šv. Jur-gio parapijos salėje. Žadama pa-gaminti daug koldūnų ir kitų gė-rybių. Sotūs pietūs!

Pelno dalis skiriama Vasa-rio 16 Gimnazijos statybai ir kitiems šalpos reikalams.

Clevelando birutininkės

SLA PAREIGŪNŲ RINKIMAI

Susivienijimo Lietuvių Ame-rikoje kuopose vyksta naujų pa-reigūnų rinkimai. Šalia metinių kuopų valdybų rinkimų, šiais me-tais vyksta ir SLA Pildomajai Tarybai kandidatų nominacijos.

SLA 14 Kuopos narių susirinki-mas įvyko gruodžio 3 d. Valdy-bon buvo išrinkti Vytautas Bra-ziulis -- pirmininkas, Ona Jokū-baitienė -- vicepirm., Stasys Lazdinis -- protokolo sekret. (laikiniai pasilikę šiose parei-gose), Marija Misčikienė -- iš-do sekret., Povilas Šukys -- išd. išdo globėjai -- Margareta Jones, M. Trainauskaitė ir Alek-sandras Johansonas. Gydytojais kvotėjais perrinkti Julius Abrai-tis, Danielius Degesys ir Alfon-sas Martus. Kuopos naujų narių organizatoriais perrinkti irgi tie patys asmenys, taip pat ir atsto-vais kituose sambūriuose, išskir-iant naują atstovą O. Beržins-kienę išrinktą į Lietuvių Kul-tūrinio Darželio komisiją, vie-toj jau ilgesnį laiką sergančio

PARENGIMŲ KALENDORIUS

GRUODŽIO 15 D. D.L.K. Bi-ruvės Draugija ruošia pietus šv. Jurgio parapijos salėje.

GRUODŽIO 29 D. Lit. Vysk. M. Valančiaus mokyklos kalėdinė eglutė.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Me-tų sutikimas Lietuvių salėje. Rengia LB Clevelando I apyl. valdyba.

SAUSIO 4 D. Slovėnų salėje Ald. Stempužienės ir Jono Vaz-nelio koncertas. Rengia Ateities Klubas.

SAUSIO 5 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos kalėdinė eglutė.

SAUSIO 11 D. 1964 -- Korp! Neo-Lithuania tradicinis balius.

SAUSIO 18 D. Lietuviams Budžiams remti valdyba ruošia bly-nų balių-vakara šv. Jurgio para-pijos salėje.

SAUSIO 25 D. Šv. Kazimiero lituanistinei mokyklai parenti koncertas - balius Nauj. parapi-jos salėje.

VASARIO 1 D. Chicago "Ant-rojo kaimo" pastatymas šv. Jur-gio parapijos salėje. Rengia Put-namo vienuolyno senelių prie-glaudai remti komitetas.

VASARIO 8 D. LTM Čiurlionio Ansamblio metinis koncertas - balius šv. Jurgio parap. salėje.

VASARIO 23 D. D.L.K. Birutės Draugija ruošia pietus šv. Jurgio parapijos salėje.

Jono Brazausko.

SLA Pildomosios Tarybos pa-reigūnų kandidatų nominacijos sukėlė gyvesnių diskusijų. Susi-rinkimas pasisakė, kad šiame kovos fronte -- nieko naujo, -- tik pakartojimas viso to, kas bu-vo pernai ir užpernai, arba pasto-viai kas dveji metai. Susirinku-siems paaiškėjo, kad SLA PT pa-reigūnai nei nemėgino ką nors naujesnio įjungti į nominacijas, nes SLA Gerovės Komitetas pri-siuntė vienintelį siūlomų kandi-datų sąrašą -- dabartinę PT in corpore. Suprantama, kad to-kia savųjų rekomendacija sa-viems susilaukė kritikos ir ne-slepriamo nepasitenkinimo.

Didesnį gyvumą įnešė trijų naujų kandidatų į SLA PT atsiradimas, būtent: Nelly Bayoras -- išdo globėja, Stasys Jokubaitis (iš Toronto) į viceprezidentus ir Mikas Klimas į išdininkus. Susi-rinkusieji atkreipė dėmesį į tris naujuosius kandidatus, prie jų nuo savęs išstatydami dar ir ketvirtą būtent, inž. dr. Algirdą Nasvytį, į jį įrinkti kandidatu į išdo globėjų pareigas. Pravedus bal-savimus paaiškėjo, kad daugumą balsų surinko: Povilas Dargis į prezidentus, S. Jokubaitis į viceprezidentus, B. Pivaronienė į sekretorius, M. Klimas į išdi-ninkus ir N. Bayoras bei A. Nas-vytis į išdo globėjus. Doktoru kvotėju liko dr. Steponas Biežis.

V.B.

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS ruošiamas 1-os Apyl. Valdybos gruodžio 31 d. Lietuvių salėje, numatytas tokia pat tvarka kaip ir praeityje. Už prieinamą kainą (5 dol. asmeniui ir jaunimui 2,50) bus dedamos pastangos įprastu lietuvišku vaišingumu svečius nuteikti taip, kad Naujus Metus sutiktų jaukioje lietuviškoje nuo-taikoje.

Clevelandiečiai gerai žino ir prisimena praeity ruoštus LB Naujųjų Metų sutikimus, paliku-sius gražių prisiminimų. Šiais metais žada būti dar gražiau ir linksmiau.

Pasilinksminimui gros Joe Wendell salioninis orkestras. Salė bus dekoruota šviesomis. Svečių patogumui salė bus atida-ryta nuo 8 v.v., o vaišių stalai paruošti nuo 9 v.v.

Kadanti N.M. sutikimas bus privatus -- gautas salės vadovy-bės sutikimas svečiuotis iki 3 v.

Valdyba prašo iš anksto pasi-rūpinti kvietimais, nes vietų skai-čius ribotas.

Skaitlingai dalyvaukime Naujų-jų Metų sutikime tarp savųjų ir savojoje lietuviškoje pastogėje.

VALDYBOS POSĖDIS

Lapkričio 30 d. įvykusiame Val-dybos posėdyje buvo priimtas Clevelando organizacijų atstovų pasiūlymas telkti lėšas padengi-mui kelionės išlaidų Čiurlionio Ansambliui ir šv. Jurgio parap. chorui vykstant į Dainų šventę ruošiamą New Yorke tarptauti-nės parodos metu.

Šiam reikalui lėšų sutelkimas palies visą Clevelando lietuvių koloniją, todėl valdyba išreiškė pageidavimą, kad lėšų telkimas vyktų drauge su 2-os Apyl. Val-dyba.

SUBATVAKARIS

Gruodžio 21 Lietuvių salėje 1-os Apyl. Valdyba ir Lietuvių Fondo komitetas Clevelande rengia kul-tūrinio bendravimo subatvakarį, kuriame dalyvaus PLB pirmi-ninkas J. Bachunas, Lietuvių Fondo Tarybos pirm. Dr. A. Raz-ma, LF V-bos pirm. T. Blins-trubas ir 2-os Lietuvių Taut. Šokių šventės vyriausias vadas B. Nainys. Bus pareikšta padė-ka Lituanistinės Vysk. Valan-čiaus mok. taut. šokių grupei ir akadem. jaunimui dalyvavusiems šokių šventėje.

Bus pristatyti ir pagerbti lie-tuviai-vės baigę šiais metais aukštąjį mokslą.

Tą patį vakarą clevelandiečiai turės progos pirmieji pamatyti 2-ją Taut. šokių šventę garsi-nėje - spalvotoje filmoje.

JAUNUTIS PUODŽIŪNAS IR VIOLETA KAROSAITE, mūsų žy-mieji baletininkai, aplankys lie-tuvių kolonijas.

LB Centro Valdybos sutikimu ir pritarimu 1-os Apyl. Valdyba pavedė pirm. F. Eidimui sudar-ryti baletų koncertų planą.

Iš baletininkų sutikimas gautas ir baletu gastrolės numatomos tuoj po Velykų.

GRUODŽIO 14 - 15 DIENOMIS

Chicagoje vyks LB Apylinkių, Apygardų atstovų, Lit. mokyklų mokytojų, mokyklų vedėjų, meni-

ninkų, muzikų, rašytojų ir akto-rių suvažiavimas.

suvažiavimą.

1-os Apyl. Valdyba prašo pranešti V-bos pirm. F. Eidimui vykstančiųjų pavardes. Jis su-teiks ir smulkesnes žinias apie

1-os Apyl. Valdyba pasiuntė poniai J. Kennedy ir Valstybės Sekretoriui Dean Rusk užuojau-tas dėl prezidento Kennedžio tra-giškos mirties.

GREETINGS and BEST WISHES SURPLUS VALUE CENTER

13107 ST. CLAIR AVE. UL 1-5116

GREETINGS and BEST WISHES NEWMAN PONTIAC MOTOR, INC.

SALES AND SERVICE
SEE THE NEW OUTSTANDING
1964 PONTIAC CARS
11628 EUCLID AVENUE RA 1-9493

GREETINGS and BEST WISHES NEW LOCATION EAST 200TH HARDWARE

673 East 200th St. IV 1-8448

GREETINGS and BEST WISHES To All the Lithuanian People WILSON PURE OIL SERVICE STATION

8000 Bessemer Avenue DI 1-9807

GREETINGS and BEST WISHES To Our Friends and Patrons LOUIS EISENBERG HARDWARE

We Carry a Complete Line of Hardware
Supplies

1169 East 79th St. EN 1-9381

GREETINGS and BEST WISHES SMITH'S Restaurant - Cocktail Lounge

Dining out is pure pleasure at Smith's,
where fine food is served at realistic
prices!
Private parties and wedding receptions
are a specialty.

LAKE SHORE BLVD. AT E. 222 ST.
RE 2-9900

GREETINGS and BEST WISHES M. WINOGRAD & COMPANY

MAURICE WINOGRAD, Mgr.
2020 EUCLID AVE CHerry 1-3637

BEST WISHES THE LINDSEY SANITATION CO SANITATION SERVICE MAINTENANCE SUPPLIES JANITORIAL EQUIPMENT "FOR COMPLETE DEPENDABLE SANITATION" 393 East 131st Street MU 1-8000

EAST CLEVELAND-13515 EUCLID AT SUPERIOR

SAVINGS
EARN

4 1/2 %

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL 2:30 P. M.

SUPERIOR
SAVINGS

HOME AND REMODELING
LOANS

IN TOWN OFFICE-6712 SUPERIOR AT E. 68TH

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvų direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

Nr. 140

1963 m. gruodžio 9 d.

KAS IR KUR?

* RAŠYTOJO MARIAUS KATILŠKIO naujosios knygos pristatymo vakaras įvyksta gruodžio 14 dieną 8 val. vakare Balio Pakšto svetainėje. Programoje dalyvauja Kazys Almenas, Algirdas T. Antanaitis, Leonas Barauskas, Dalia Juknevičiūtė, Jonas Kelečius, Stasė Kielaitė ir Regina Stravinskaitė.

Vakarą ruošia Jūrų Skautijos Korporacija Gintaras.

* DR. A. TRIMAKAS, Vliko pirmininkas, gruodžio 15 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos II aukšto salėje skaitys viešą paskaitą tema: "Komunistų nesutarimai ir Lietuvos laisvinimo byla". Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

* DOMAS KLINGA, žinomas Tautinės Sąjungos veikėjas Brooklyn, N.Y. išvyko automobiliu į Florida atostogų, kur žada išbūti šešias savaites.

* K.S. KARPIUS, rašytojas ir visuomenės veikėjas, pasižadėjo "Aušros" leidyklai Vokietijoje padėti išleisti Stp. Vykinto "Lietuvių kalbos rašybos žinyną". Leidykla mecenatui nuoširdžiai už tai dėkoja.

* DAIL. V.K. JONYNO kūrinių paroda atidaryta Fordhamo universitete. Paroda tęsis iki gruodžio 20 d. Parodoje įžymūs mūsų dailininkas pasirodo ne tik graviūromis, bet skulptūra, spalvota litografija ir akvarele -- viso 23 rinkiniai kūrinių.

* INŽ. K. KALĖDA žinomas plastikos pramonės specialistas, ilgus metus vadovavęs plastikos imonei "Estra" Medelline, nuolatiniame apsigyvenimui išvyko į Chicago.

* MUZ. JONAS KASELIŪNAS, gyvai pasireiškęs lietuviškoje veikloje Medelline, tvarko medžiagą "Lietuvio Vadovui", kuris manoma apims tris tomus.

PRANĄ NARVYDĄ IŠRINKO GARBĖS PIRMININKU

Lapkričio 30 d. susirinkime Brooklyno Tautininkų Klubo nariai garbės pirmininku išrinko ilgametį šio klubo veikėją Praną Narvydą. Pr. Narvydas šio klubo eilėse esti nuo pat jo įsikūrimo. Iš viso laikoma, jog šis klubas yra pats seniausias tautininkų vienetas Amerikoje.

Šiame susirinkime taip pat buvo išrinkta nauja klubo valdyba: pirm. D. Klinga, vicepirm. J. Valakas, išd. Jonas Jankus ir sekr. J. Parojus.

Buvo nubalsuota paaukoti 10 dol. -- Balfui, 10 dol. -- Lietuvių dienai pasaulinėje parodoje New Yorke ir 5 dol. -- Stuko lietuviškajai radijo programai.

MINES GRUODŽIO 17-TAJĄ

ALT S-gos 1-sis skyrius 1926 m. sukilimą paminės iškilmingame susirinkime, kuris ruošiamas gruodžio 14 d., šeštadienį, Brooklyno Atletų klubo salėje. Pradžią 6 val. 30 min. vakaro. Kviečiami nariai ir svečiai. Ta proga kviestieji kalbėtojai nuo švies gruodžio 17-sios reikšmę, kartu susiejant su 1863 m. sukilimu. Numatyta meninė dalis ir vaišės. Tikimasi į minėjimą atsilankys ne vienas dalyvavęs gruodžio 17-tosios įvykiuose, kurie papasakos savo atsiminimus.

P. Oželienė iš JAV svečiuojasi pas dukterį Kolumbijoje, Medelline. Nuotraukoje iš kairės: A. Klastauskienė, kun. Saldukas, Oželienė ir dr. Prosevičius.

Taip atrodo Kolumbijos "auksas" kava, kurios nemažai auga ir inž. Juozo Kalėdos ūkyje.

ALT S-gos Rudens Lapų balius Chicagoje meninės programos išpildytojai: Aldona Valeišaitė, Romas Stakauskas ir Eglė Vilutienė.

RUDENS LAPŲ BALIUS CHICAGOJE

Lapkričio 30 d. B. Pakšto salėje Chicago Tautinės Sąjungos skyrius suruošė tradicinį Rudens Lapų balių. Skyriaus pirmininkas dr. St. Biežis, pasveikinęs susirinkusius, paprašė skyriaus vicepirmininką Ant. Janukaitį vadovauti pobūviui. Ceremonijų meistrui buvo aktorė Eglė Vilutienė, kuri su "Antrojo Kaišo" kolektyvo nariu Romu Stakausku smagiai nuteikė svečius Romo Stakausko paruoštomis aktualijomis. Išraiškos šokio puoselėtoja Aldona Valeišaitė-Bruoskienė pirmiausia išpildė labai jau modernišką ir dar niekur nematytą Edgar Varese "Ionisation", kuris savo neįprastomis muzikinėmis ir šokio formomis svečius maloniai sužavėjo. Kitas šokis, Claude Debussy "La Fille aux Cheveux de Lin", kurį šokėja vykusiai pritaikė prie rudens krantinčių lapų nuotaikos. Svečiams nepaliaujamai plojant ir prašant, Valeišaitė dar pašoko Saint Saens "Dance Macabre". Visi jos išpildyti šokiai, ultravioletinis apšvietimas, nukėlė susirinkusius į ultramoderninį šokio meno pasaulį. Valeišaitė niekad nesikartoja ir niekad nesiliauja ieškant naujų išraiškos šokio meno formų.

Po gražiai pavykusios pobūvio meniškosios programos svečiai buvo pakviesti vaišintis E. Stankuvienės vadovybėje skyriaus nariu: S. Rudokienės, B. Kalvaitienės, E. Velbasienės, O. Biežienės, E. Strikienės, O. Daškevičienės, E. Matutienės, E.

Zubrienės, B. Blinstrubienės, V. Jurkūnienės, G. Puniškieienės ir B. Paplėnienės skoningai paruoštų valgių stalo.

Laimėjimams paaukota E. Braunienės riešutinį tortą laimėjo viešnia iš East Chicago E. Steikūnaitė - Pocienė, S. Juškieienės dovanotą vaisių pintinę ištraukė I. Naujokienė, iš angoros vilnos E. Stankuvienės megstą skarą laimėjo gen. V. Mieželis, o O. Biežienės dovanotas šepetys atiteko J. Našlūnui.

Salė ir stalai buvo skoningai išdekoruoti energingosios skyriaus sekretorės Bronės Paplėnienės, kuri taip pat buvo vyriausia balius šeimininkė, gražiai priėmusi visus svečius. E. Matutienė uoliai ir stropiai ėjo balius kasininkės pareigas. Ištroškčius uoliai gavino K. Rožansko vadovaujami J. Vincūnas ir K. Ramonas.

Svečių tarpe buvo Mutual Federal Sav. & Loan bendrovės prezidentas J. Kazanauskas su ponija ir grupę jų svečių. Iš Michigano buvo atvykę ponai Linkai. East Chicago ALTS skyrių atstovavo E. Pocienė, T. Meškauskas ir R. Nemickas. PLB pirmininkas J. Bachunas dėl posėdžių Clevelande į pokylį atvykti negalėjo, bet

MINĖS 1863 METŲ SUKILIMĄ

LB Chicago Apygardos iniciatyva organizacijų atstovai lapkričio 19 d. Jaunimo Centre aptarė 1863 m. sukilimo šimto metų sukakties minėjimą.

Susirinkimui pirmininkavo LB Chicago apygardos vicepirmininkas dr. A. Verbickas, sekretoriavo birutininkų atstovė P. Babickienė.

Ižanginiame žodyje dr. Verbickas apgailestavo stoką koordinacijos minėjimus ir parengimus Chicagoje ruošiant, dėl ko nukentčia ne tik minėjimo užsitarinėjimo įvykiai, bet ir rengėjai bei lietuviškoji visuomenė, kuri mielai tuose parengimuose dalyvaujanti.

Po ilgesnių diskusijų ir detalaus pareigų pasiskirstymo nutarta sukilimo minėjimą Chicagoje pradėti gruodžio 14 d. 6,30 vakaro prie paminklo žuvusiems dėl Lietuvos laisvės, kur LB JAV pirmininkas J. Jasaitis tartų trumpą žodelį, savanoriai ir birutininkės padėtų vainiką, o PLB pirmininkas J. Bachunas uždegtų aukurą. Sugiedoję Marija, Marija, vėliavos ir minėjimo dalyviai sueitų į Jaunimo Centro didžiąją salę. Čia žodį tartų gen. konsulas dr. P. Daužvardis ir paskaitą paskaitytų prof. J. Jakštas. Meninę dalį išpildytų aktorai Zita Kevalaitytė, Elena Rukuižienė ir Algirdas Dikinis, o operos vyrų choras vadovaujamas Alf. Gečo padainuotų. Sceną dekoruotų dailininkė Dalia Verbickaitė.

Gruodžio 15 d. pamaldos šv. Kryžiaus bažnyčioje atnašaujamos Sibiro kankinio kun. Kaz. Jursėno, Gieda Dainavos choras ir solistas Jonas Vaznelis. Or-

mielai teikėsi atsiųsti sveikinimą ir auką.

Apgailestina, kad didelis skaičius skyriaus narių nesiteikė ateiti į jiems ir jų vardu ruoštą pobūvį. Jie puikiai žino skyriaus įsipareigojimų stovį. Jie puikiai žino finansinę padėtį tiems įsipareigojimams ištesėti. Tarka visų yra reikalinga ir jos niekas neprivalėtų venoti.

V.A. Račkauskas

organizacijos dalyvauja su savo vėliavomis.

Tikimasi, kad organizacijos susilaikys nuo parengimų ruošimų tuo laiku ir leis visiems dalyvauti šio svarbaus mūsų tautai įvykio paminėjime.

SPARKIO PARODA

Lapkričio 22 dieną Chicagoje įvyko jauno dail. F. Sparkio meno kūrinių parodos atidarymas jo studijoje. Nors visuomenė tą dieną buvo sukrėsta tragiškų įvykių, į atidarymą atvyko keliasdešimt meno mėgėjų.

Dail. F. Sparkis erdvioje savo studijoje išstatė virš 40 įvairių savo meno kūrinių.

Dail. F. Sparkis yra vilnietis ir meno mokinys Baranavičiūse, Mittenwaldo, Belgijos ir Minneapolio dailės mokyklose.

Dail. F. Sparkis jau 1955 metais buvo suruošęs savo kūrinių parodą Chicagoje, Lietuvių Auditorijoje, kur buvo išstatęs net 50 kūrinių, daugumoje Vilniaus krašto vietovaidžiai.

Dail. F. Sparkis kuria laisvalaikio. Dail. Sparkio paroda globoja lietuvių organizacijų atstovų komitetas. Paroda vyks iki gruodžio 15 d. Lankymo valandos: šeštadieniais ir šventadieniais nuo 12 val. iki 10 val. vakaro, o šokiadieniais nuo 7-9 v. vakaro.

Pov. Dirkis

* BALFO ŠALPOS VAJAUS vykd. komitetas pakartotinai kreipėsi į visas lietuviškas organizacijas, prašydamas skubios ir vieningos talkos. Vajaus pasisekimas priklauso nuo mūsų visų aktyvumo. Aukotojai laukia rinkėjų. Jaunimas attingai reikiassi šiame darbe, bet reikia ir suaugusių paramos, nes vėjus yra didelis, platus masto ir reikalinga daug pasišventusių darbininkų.

* VYT. KREGŽDYS, 6510 So. Artesian St., Marquette Pk. ribose, per pora dienų aplankė 20 asmenų, iš jų surinkdamas Balfo šalpai \$92,00. Blafui trūksta rinkėjų -- ateikite talkon.

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

GRUODŽIO 14 D. 6:30 v.v. Jaunimo Centre 1863 metų sukilimo minėjimas. Ruošia LB Chicago Apygarda.

GRUODŽIO 14 D. 8 v.v. Marius Katiliškio naujos knygos "Šventadienis už miesto" pristatymo vakaras. Ruošia Jūrų Skautijos Korpl Gintaras Pakšto svetainėje.

GRUODŽIO 14-15 D.D. Jaunimo Centre Lietuvių Bendruomenės Rajoninis suvažiavimas

GRUODŽIO 14 D. 6:30 v.v. Čiurlionio Galerijoje Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjungos Dailės parodos atidarymas.

GRUODŽIO 21 D. Donelaičio lituanistinės mokyklos Kalėdų Eglutė Jaunimo Centre.

GRUODŽIO 22 D. Dariaus-Girėno Lituanistinės mokyklos eglutė ir vaidinimas "Aliutė" Gage parko mokyklos salėje.

GRUODŽIO 29 D. 4 val. p.p. Vyr. Lietuvos išlaisvinimo komiteto 20 metų sukakties minėjimas Jaunimo Centre.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Metų sutikimas. Ruošia L.S.T. Korpl Neo-Lithuania ir L. Tautinis Akademinis sambūris Ferrara Catering salėje.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Metų sutikimas, ruošiamas Santaros-Sviesos Kolegijos Chicago skyriaus Drake viesbutyje.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Metų sutikimas. Ruošia Chicago šiauriniai Hollywood Inn salėje.

Balius vaišį vyriausia vadovė E. Stankuvienė su G. Puniškieiene kviečia svečius vaišintis. Nuotraukoje iš kairės: J. Mažeika, E. Stankuvienė, G. Puniškieienė ir A. Švitra.

B. Paplėnienė įteikia E. Pocienei laimėtą tortą. V.A. Račkausko nuotraukos

PHILADELPHIJA

KARALIAUS MINDAUGO MINĖJIMAS

LB Philadelphia apyl. valdyba rengia Lietuvos karaliaus Mindaugo minėjimą gruodžio 15 d., sekmadienį, 3:30 val. po pietų, Lietuvių Banko patalpose (202 N. Broad St.) Paskaitą apie Mindaugą skaitys svečias iš Scrantono, istorikas profesorius dr. Antanas Kučas.

Lietuviškoji visuomenė kviečiama į šį minėjimą gausiai atsilankyti.

Šviesos - Santaros Kolegijos Chicago skyriaus NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS

Drake viešbutyje

OAKBROOK, ILL.
(nuo Marquette Parko tik 35 min.)
NEMOKAMAS AUTOMOBILIŲ PASTATYMAS

Gruodžio 31 d. 8:30 v.v.

IŠKILMINGI PIETŪS - ŠAMPANAS - ŠOKIAI

erdvioje, prabangioje salėje.

Staliukai užsakomi telefonais:

HE 4 - 8836 ar 224 - 6336